

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

**Ověření správnosti oceňování a účtování zásob u
konkrétního podnikatelského subjektu**

David Narin

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

David Narin

Ekonomika a management

Název práce

Ověření správnosti oceňování a účtování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu

Název anglicky

Verification of the Correctness of Inventory Valuation and Accounting for a Specific Business Entity

Cíle práce

Cílem práce bude posouzení správnosti oceňování a účtování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu a navržení opatření, která povedou ke zlepšení současného stavu.

Metodika

Na základě odborné literatury a právních předpisů bude sestavena literární rešerše, kde budou popsány základní pojmy a informace týkající se řešené problematiky. V praktické části práce bude popisován současný stav oceňování a účtování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu. Následně bude posouzena správnost uplatňovaných postupů v souvislosti s právními předpisy České republiky a budou navržena opatření k zlepšení současného stavu.

Doporučený rozsah práce

30 až 40 stran

Klíčová slova

účetnictví, zásoby, oceňování, účtování, inventarizace, skladová evidence

Doporučené zdroje informací

ČESKO. ZÁKONY ATD. *Oceňování 2017 : zákon a vyhláška o oceňování majetku : novela oceňovací vyhlášky od 1.1. 2017 : redakční uzávěrka 1.1. 2017.* Ostrava: Sagit, 2017. ISBN 978-80-7488-199-2.

FIREŠ, Bohuslav; ZELENKA, Vladimír. *Oceňování majetku a dluhů v účetnictví..*

CHALUPA, Rostislav. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2014.* Olomouc: ANAG, 2014. ISBN 978-80-7263-862-8.

KUCHAŘOVÁ, Ivana; ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA. *Teoretické základy účetnictví.* Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2021. ISBN 9788021330825.

NOVOTNÝ, Pavel P. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2019.* Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2251-6.

RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka : průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2019.* Olomouc: Anag, 2019. ISBN 978-80-7554-192-5.

STROUHAL, Jiří. *Oceňování v účetnictví.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-366-1.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavel Štáfek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 18. 10. 2023

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 02. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ověření správnosti oceňování a účtování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu práce Ing. Pavlovi Štáfkovi, Ph.D. za jeho rady a čas, které mi věnoval při řešení dané problematiky.

Ověření správnosti oceňování a účtování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zaměřuje na provádění zhodnocení a ověření správnosti oceňování a účtování zásob v konkrétním podnikatelském subjektu, a to v kontextu společnosti DURA Automotive CZ, k.s. Hlavním cílem je analyzovat postupy této společnosti ve srovnání s platnými účetními standardy a normami a zjištěním, zda odpovídají optimálním postupům v oblasti správy zásob. Práce se také zaměřuje na poskytnutí návrhů na opatření ke zlepšení současného stavu v této oblasti.

Dílčím cílem je konkrétní přínos pro zkoumaný podnik, který spočívá v identifikaci případných nedostatků v procesu oceňování a účtování zásob a následném navržení opatření pro jejich eliminaci. Tímto způsobem práce přispívá k lepšímu chápání a aplikaci správných postupů v oblasti oceňování a účtování zásob, což může vést k efektivnějšímu řízení podniku.

Dalším dílčím cílem je prezentace základních předpisů, které upravují problematiku oceňování a účtování zásob, a zároveň poskytnutí přehledu základních metod oceňování a způsobů účtování zásob. Tímto způsobem práce zajišťuje nejen konkrétní přínos pro zkoumaný podnik, ale také přispívá k teoretickému rozvoji oblasti účetnictví a správy zásob.

Celkovým cílem práce je tedy přinést konkrétní a praktický přínos pro zkoumaný podnik, podpořit lepší dodržování účetních standardů a norem, a v neposlední řadě, inspirovat další výzkum a praxi v oblasti oceňování a účtování zásob.

Klíčová slova: účetnictví, zásoby, účtování zásob, oceňování, inventarizace, manko, přebytek, SAP, efektivita oceňování, standardy

Verification of the Correctness of Inventory Valuation and Accounting for a Specific Business Entity

Abstract

This bachelor thesis focuses on the evaluation and verification of the correctness of inventory valuation and accounting in a specific business entity, in the context of DURA Automotive CZ, k.s. The main objective is to analyse the company's procedures in comparison with the applicable accounting standards and norms and to determine whether they correspond to optimal inventory management practices. The thesis also aims at providing suggestions for measures to improve the current situation in this area.

The sub-objective is to make a concrete contribution to the company under study by identifying potential deficiencies in the inventory valuation and accounting process and then proposing measures to eliminate them. In this way, the thesis contributes to a better understanding and application of good practices in the area of inventory valuation and accounting, which can lead to more effective management of the enterprise.

Another sub-objective is to present the basic regulations governing the valuation and accounting of inventories, while providing an overview of the basic methods of valuation and accounting for inventories. In this way, the thesis not only provides a concrete contribution to the enterprise under study, but also contributes to the theoretical development of the field of accounting and inventory management.

Thus, the overall objective of the thesis is to provide a concrete and practical contribution to the enterprise under study, to promote better compliance with accounting standards and norms, and last but not least, to inspire further research and practice in the field of inventory valuation and accounting.

Keywords: accounting, supplies, inventory accounting, valuation, inventory shortage, surplus, SAP, valuation efficiency, standards

Obsah

Úvod.....	12
1 Cíl práce a metodika	13
1.1 Cíl práce	13
1.2 Metodika.....	13
2 Zásoby	14
2.1 Charakteristika zásob	14
2.1.1 Nakupované zásoby	15
2.1.2 Zásoby vytvořené vlastní činností.....	18
2.1.3 Zásoby při vyskladnění	18
2.2 Oceňování zásob.....	19
2.3 Účtování zásob	20
2.3.1 Způsob A.....	21
2.3.2 Způsob B.....	23
2.4 Inventarizace	25
2.5 Kalkulace.....	27
2.5.1 Metody kalkulace	28
2.5.2 Předmětem kalkulace	28
3 Analytická část práce	30
3.1 Účtování zásob	30
3.1.1 SAP	30
3.1.2 Objednávka	31
3.1.3 Spotřeba materiálu	33
3.2 Inventarizace zásob	39
3.2.1 Rozdíl mezi fyzickým a účetním stavem	40
3.3 Kalkulace.....	43
4 Výsledky a diskuse	46
4.1 Výsledky.....	46
4.2 Diskuse	47
5 Závěr.....	49
6 Seznam použitých zdrojů.....	50
7 Seznam obrázků a vzorců.....	52
7.1 Seznam obrázků	52
7.2 Seznam vzorců	53

Úvod

Tato bakalářská práce se zaměřuje na konkrétní podnikatelský subjekt, a to DURA Automotive CZ, k.s. Hlavním cílem této práce je provést revizi a ověření správnosti tohoto procesu a navrhnout případné zlepšení, pokud se tak ukáže jako nezbytné.

Práce bude rozdělena do několika hlavních kapitol, které budou postupně zkoumat teoretické a praktické aspekty oceňování a účtování zásob, a to jak z obecného hlediska, tak s ohledem na konkrétní podnikový kontext. V průběhu této práce budou využity různé metody ke zhodnocení ocenění a účtování zásob.

Ocenění a účtování zásob jsou důležitými procesy v rámci účetnictví organizace. Správné ocenění zásob a jejich následné účtování pomáhají podnikům sledovat náklady, plánovat strategie a plnit požadavky účetních standardů.

Správné oceňování a účtování zásob patří mezi klíčové aspekty finančního řízení každého podnikatelského subjektu. Zásoby představují podstatnou část aktiv podniku a mají značný vliv na jeho finanční výkony, ziskovost a celkovou stabilitu. Jakýkoli nesprávný postup při oceňování a účtování zásob může mít negativní dopad na finanční výsledky podniku, což může ohrozit jeho konkurenceschopnost a udržitelnost na trhu.

Výsledky této bakalářské práce mají potenciál poskytnout podniku konkrétní doporučení pro zlepšení svého oceňovacího a účetního postupu týkajícího se zásob, což by mohlo pozitivně ovlivnit současný stav ocenění a účtování zásob. Zároveň by tato práce mohla přispět k obecnému pochopení důležitosti správného oceňování a účtování zásob v kontextu podnikového účetnictví a finančního řízení.

1 Cíl práce a metodika

1.1 Cíl práce

Cílem této práce je provést zhodnocení a ověření správnosti oceňování a účtování zásob v konkrétním podnikatelském subjektu (DURA Automotive CZ, k.s.) s cílem zjistit, zda probíhají v souladu s platnými účetními standardy a normami a zda jsou v souladu s optimálními postupy v oblasti správy zásob a možný návrh na opatření ke zlepšení současného stavu.

Dílčím cílem je poskytnout konkrétní přínos pro zkoumaný podnik, přispět k lepšímu chápání a aplikaci správných postupů v oblasti oceňování a účtování zásob a mít potenciál poskytnout inspiraci pro další výzkum a praxi v této oblasti.

Dalším dílčím cílem je zobrazení základních předpisů upravující problematiku, zobrazení základních metod oceňování a způsoby účtování zásob.

1.2 Metodika

Pro teoretickou část byla využita následující literární díla, která byla v této bakalářské práci citována Jiří Strouhal a kol. – Oceňování v účetnictví (2013), Novotný Pavel – Účetnictví pro úplné začátečníky (2019), Ryněš Petr – Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2019 (2019), Strouhal Jiří – Oceňování v účetnictví (2013), Zákon č. 488/2020 Sb., 424/2021 Sb., 337/2022 Sb.

Práce se zaměřila na teoretické základy týkající se sledování, hodnocení a účtování zásob, přičemž zohlední aktuální standardy účetních postupů a legislativních požadavků.

Následně byla zkoumána problematika metod sledování zásob a jejich hodnocení, přičemž metody jako FIFO (první vešel, první ven), LIFO (poslední vešel, první ven) a vážené průměrné náklady budou zváženy.

Následuje zkoumání vlivu zásob na finanční výkazy a ukazatele podnikového úspěchu, kde dopady správy zásob na zisk a ztrátu.

Praktická část bakalářské práce, v níž je zkoumána současná problematika společnosti DURA Automotive CZ, k.s., dále zkoumání a výčet účetních knih, skladových záznamů, faktur a dalších účetních dokumentů. Analýza oceňovacích metod, které jsou používány pro hodnocení zásob a jejich zkoumání, zda jsou tyto metody v souladu s platnými účetními standardy a normami. Na základě těchto analýz a výsledků jsou formulovány návrhy na zlepšení procesů účtování a oceňování zásob v dané společnosti.

2 Zásoby

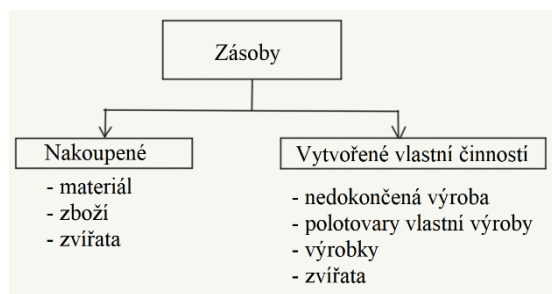
Zásoby patří k činitelům, které významnou měrou ovlivňují hospodářský výsledek každého podniku a které ovlivňují i jeho pozici na trhu.¹

2.1 Charakteristika zásob

Do zásob patří skladovaný materiál, který představuje nakoupené zásoby za účelem výrobní a vlastní spotřeby. Základní charakteristikou zásob je jejich jednorázová spotřeba, proto patří mezi oběžná aktiva.²

Podle způsobu pořízení lze zásoby rozdělit na nakoupené a vytvořené vlastní činností.

Obrázek 1- Rozdělení zásob

Zdroj³: vlastní zpracování dle Účetnictví (2003) str. 28

Mezi nakupované zásoby se řadí materiál, zboží, mladá a ostatní zvířata, výrobky a nedokončená výroba a polotovary.

Materiál, který obsahuje zejména suroviny, pomocné látky, náhradní díly, obalové materiály, pokud nejsou účtovány jako dlouhodobý majetek nebo zboží, další movité věci s dobou použitelnosti 1 rok a kratší bez ohledu na výši ocenění. Hmotné movité věci považované za drobný hmotný majetek,

Nedokončená výroba a polotovary jsou: produkty, které již nejsou materiálem, nejsou však dosud hotovým výrobkem. Oddělené evidované produkty, jako jsou polotovary, které budou dokončeny nebo zkompletovány do hotových výrobků.⁴

Výrobky tvoří věci vlastní výroby určené k prodeji nebo ke spotřebě uvnitř účetní jednotky.

¹ MELUZÍN, Tomáš a Václav MELUZÍN. Základy ekonomiky podniku. Brno: Zdeněk Novotný, 2003. str. 25

² NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 113

³ KOŠTÁLOVÁ, Mlada. Účetnictví. Brno: B.I.B.S., 2003. str. 28

⁴ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 113

Mladá a ostatní zvířata: tomu se rozumí veškerá zvířata, která se nevykazují v dlouhodobých aktivech a to zejména: mladá chovná zvířata, zvířata ve výkrmu, kožešinová zvířata, ryby, včelstva, hejna slepic, kachen, krůt, perliček a hus na výkrm apod.⁵

Zboží je nakoupená zásoba za účelem dalšího prodeje. Zbožím jsou i výrobky vlastní výroby, které byly aktivovány a předány do vlastních prodejen. Zbožím jsou též nemovitosti s výjimkou pozemku, které účetní jednotka, jejímž předmětem činnosti je nákup a prodej nemovitosti, nakupuje za účelem prodeje v nezměněné podobě a sama je nepoužívá, nepronajímá a neprovádí na nich technické zhodnocení.⁶

Polotovary jsou nedokončené výrobky, které jsou výsledkem relativně uzavřeného výrobního stupně a jsou určeny k dohotovení do podoby výrobků nebo se mohou též samostatně prodávat.⁷

2.1.1 Nakupované zásoby

V souladu se Zákonem o účetnictví 563/1991 Sb. (dále jako ZoÚ) a prováděcí vyhláškou 500/2002 Sb. se zásoby oceňují.

Pořizovací cena, tj. cenou pořízení plus vedlejší pořizovací náklady, přičemž cena pořízení obsahuje nejen jednotkovou cenu (fakturační cenu), ale také ve smyslu cenových předpisů clo, spotřební daň a u neplátců DPH také daň z přidané hodnoty, vedlejší náklady spojené s pořízením tvoří veškeré další náklady bezprostředně související s pořízením zásob: zejména dopravné (interní a externí), provize, pojistné a jiné. Z vnitropodnikových nákladů se do vedlejších pořizovacích nákladů zahrnuje také přepravné a vlastní náklady na zpracování materiálu. Při ekonomické úvaze o rozsahu zařazovaných výdajů do pořizovací ceny je nutné dbát zásady opatrnosti při oceňování a nenadhodnocovat cenu zásob.

Důsledný požadavek na zjišťování skutečné pořizovací ceny jednotlivých položek nakupovaných zásob může vést k neúměrné pracnosti.⁸

Při výdeji (spotřebě) nakupovaných zásob se vychází buď z průměrných cen zjištěných podle výše uvedeného odstavce, nebo z metody FIFO, tj. první cena pro ocenění přírůstku účtu zásob se použije jako první cena pro ocenění úbytku zásob. Způsob ocenění

⁵ STROUHAL, Jiří, Dana DVOŘÁKOVÁ, Michal KOLÁŘ, Roman SKLENÁR, Luboš SMRČKA a Ladislav TYLL. Oceňování v účetnictví. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. str. 93

⁶ KUCHAROVÁ, Ivana. Teoretické základy účetnictví. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze Provozně ekonomická fakulta. str. 26

⁷ KOŠTÁLOVÁ, Mlada. Účetnictví. Brno: B.I.B.S., 2003. str. 29

⁸ RYNEŠ, Petr. Podvojný účetnictví a účetní uzávěrka. 19. Olomouc: ANAG, spol., 2019. str. 151-152

LIFO (poslední cena pro ocenění přírůstku účtu zásob se použije jako první cena pro ocenění úbytku zásob) se podle českých účetních předpisů používat nesmí.

Způsob oceňování váženým aritmetickým průměrem nebo FIFO je nutné aplikovat oddělené za jednotlivé analytické účty, tzn. nelze kombinovat použití váženého aritmetického průměru FIFO v rámci různých analytických účtů.⁹

METODA PEVNÉ SKLADOVÉ CENY

Tato metoda bývá používána při pořizování stejných druhů zásob za různé ceny. Příslušný druh zásoby je oceněn v předem stanovených pevných skladových cenách, přičemž oceňovací odchylky od této pevné skladové ceny jsou účtovány na samostatný analytický účet zásob. Zásoby se při vyskladnění oceňují v pevné skladové ceně a alespoň jednou za měsíc se vypočítá tzv. procento oceňovacích odchylek zásob, pomocí něhož se odúčtuje odpovídající částka oceňovacích odchylek z analytického účtu zásob.

V tomto případě ocenění zásob je využití programu pro skladovou evidenci de facto nevyhnutelné.¹⁰

FIFO

Tato zkratka znamená: first in, first out (první dovnitř, první ven). Metoda FIFO pro oceňování zásob stejného druhu spočívá v tom, že první výdej zásob ze skladu je oceněn cenou první dodávky do skladu, bez ohledu na to, zda první dodávka opravdu fyzicky odešla ze skladu.¹¹

LIFO

Tato zkratka znamená: last in, first out (poslední dovnitř, první ven). Pro oceňování zásob materiálu se umožňují při účtování úbytků, resp. Spotřeby, použít standardní oceňovací techniky. I použitím konkrétní oceňovací techniky může dojít k tvorbě tichých rezerv Například v době, kdy cena určité suroviny na trhu postupně stoupá, tichá rezerva vznikne, použije-li podnik pro ocenění této suroviny techniku „poslední do skladu, první ze skladu“, tedy LIFO.¹²

Tiché rezervy vznikají porušením zásady opatrnosti některým z dále uvedených způsobů: a) nižší oceněním aktiv, než odpovídá očekávanému snížení jejich ekonomickému

⁹ RYNEŠ, Petr. Podvojný účetnictví a účetní uzávěrka. 19. Olomouc: ANAG, spol., 2019. str. 151-152

¹⁰ MONEY3. Jak na účtování oceňování zásob: metody FIFO, cen, A nebo B–2. díl [online]. VESELKA, Jaroslav. [cit. 2024-03-04]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/jak-na-zasoby-v-ucetnictvi-2-dil/>

¹¹ SEDLÁČEK, J. a kolektiv: Základy finančního účetnictví. EKOPRESS, 2005. str. 62

¹² FIREŠ, Bohuslav a Vladimír ZELENKA. Oceňování majetku a dluhů. Praha: MANAGEMENT PRESS, Profit, 1993. str. 104

užitku (tedy podhodnocením aktiv), b) vyšším oceněním (nadhodnocením) závazků a c) příliš příliš zrychlenými odpisy, tj. odepsáním majetku za kratší dobu, než odpovídá době jeho použitelnosti v podniku (než odpovídá jeho opotřebení). Tiché rezervy se v účetních výkazech nevykazují.¹³

VÁŽENÝ ARITMETICKÝ PRŮMĚR

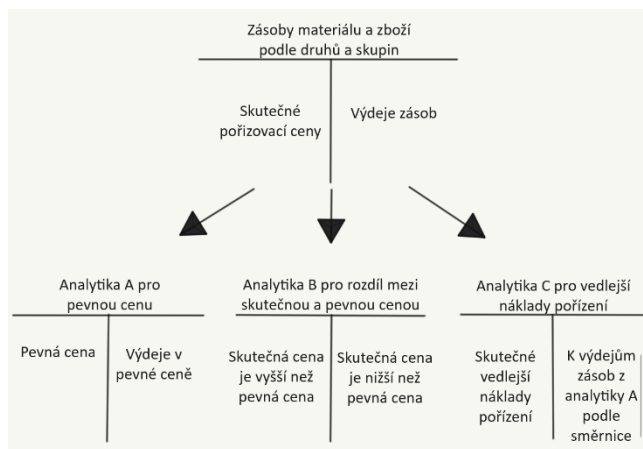
Zásoby stejného druhu lze vést na skladě v ocenění cenou zjištěnou váženým aritmetickým průměrem z pořizovacích cen. Na praktickém příkladě demonstrujeme postup výpočtu ceny pro vyskladnění předem stanoveného množství zásoby.¹⁴

PEVNÁ CENA

Oceňování zásob při pořízení, při použití pevné ceny se účet zásoby rozdělí do tří analytických účtů:

1. analytika A pro pevnou cenu,
2. analytika B pro rozdíl mezi skutečnou a pevnou cenou,
3. analytika C pro vedlejší náklady pořízení.

Obrázek 2- Tři analytické účty

Zdroj¹⁵: vlastní zpracování dle Abeceda účetnictví pro podnikatele (2004) str. 129

Vyskladnění z analytických účtů „B“ a „C“ probíhá v souladu s vnitřní směrnicí, kterou si účetní jednotka pro tyto účely stanoví. Pro rozpouštění odchylek od pevné ceny se používá zpravidla koeficientu v tomto tvaru:

¹³ LANDA, Martin. Podnikové účetnictví pro manažery: Díl I. Finanční účetnictví. Brno: Brno International Business, 2003. str. 183

¹⁴ FIŠEROVÁ, Eva, Rostislav CHALUPA, Roman SEDLÁK, et al. Abeceda účetnictví pro podnikatele. Jihlava: ANAG, spol., 2004. str. 126

¹⁵ FIŠEROVÁ, Eva, Rostislav CHALUPA, Roman SEDLÁK, et al. Abeceda účetnictví pro podnikatele. Jihlava: ANAG, spol., 2004. str. 129

$$K = \frac{\text{Počáteční stav odchylek + přírůstek odchylek}}{\text{Počáteční stav zásob + přírůstek zásob}}$$

Zdroj¹⁶: vlastní zpracování dle Abeceda účetnictví pro podnikatele (2004) str. 129

Odchylna od pevné ceny je zpravidla zanedbatelná vzhledem k ceně zásoby, pokud se však v průběhu účetního období začne výrazně její absolutní hodnota zvyšovat, měla by účetní jednotka zareagovat na tuto situaci realizováním výše pevné ceny.¹⁷

2.1.2 Zásoby vytvořené vlastní činností

Zásoby vytvořené vlastní činností se oceňují ve vlastních nákladech, a to buď ve skutečné výši, nebo na základě kalkulace výroby stanovené účetní jednotkou. Vlastní náklady zahrnují přímé náklady vynaložené na výrobu či jinou činnost a poměrnou část variabilních a fixních nepřímých nákladů, příčinně přiřaditelných danému výkonu při jeho výrobě a vztahujících se k období výroby.

Volbu metody ocenění provede účetní jednotka s ohledem na povinnosti stanovené zákonem, zejména respektováním principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku.

Volba ocenění nedokončené výroby nebo polotovarů vlastní výroby nebo hotových výrobků se odvíjí důsledně od charakteru (typu) výrobního procesu, zvolené technologie a doby výroby.

Účetní jednotka tedy musí především stanovit kalkulační vzorec a pokud možno přesnou náplň a specifikaci položek tohoto kalkulačního vzorce pro určení obsahu a výše vlastních nákladů, jimiž zásoby vytvářené vlastní výrobou oceňovány. Obvykle se zásoby vytvořené vlastní činností oceňují na úrovni vlastních nákladů výroby.¹⁸

2.1.3 Zásoby při vyskladnění

Vyskladněná zásoba je jednak v pevné skladní ceně, a dále se musí „vyskladnit“

¹⁶ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 117-118

¹⁷ FIŠEROVÁ, Eva, Rostislav CHALUPA, Roman SEDLÁK, et al. Abeceda účetnictví pro podnikatele.

Jihlava: ANAG, spol., 2004. str. 129

¹⁸ RYNEŠ, Petr. Podvojně účetnictví a účetní uzávěrka. 19. Olomouc: ANAG, spol., 2019. str. 152

podílová výše odchylek, a to za pomoci vážného aritmetického průměru. Proto tato technika přináší identické výsledky jako metoda vážného aritmetického průměru.¹⁹

České účetní standardy a zákon o účetnictví nabízející zjednodušené postupy oceňování zásob při nákupu a při výdeji na bázi skutečných pořizovacích cen prostřednictvím cen zjištěných váženým aritmetickým průměrem, a to buď klouzavým průměrem počítaným průběžně po každém nákupu zboží, nebo váženým průměrem počítaným k určitému datu (minimálně jednou měsíčně).²⁰

2.2 Oceňování zásob

Oceňují se v souladu se zákonem o účetnictví a prováděcí vyhláškou:

- pořizovacími cenami – lze je rozdělit na cenu pořízení nebo předem stanovenou cenu pořízení a odchylku od skutečné ceny pořízení a náklady s pořízením související. Při vyskladnění zásob se tyto náklady, popřípadě odchylky rozpouštějí způsobem stanoveným vnitřním předpisem účetní jednotky. Mezi zásoby, které jsou oceňovány pořizovací cenou patří: materiály, zboží nebo aktiva, která byla zakoupena za konkrétní částku peněz. (1) Materiály a suroviny: Fyzické materiály a suroviny, které jsou zakoupeny pro výrobu nebo zpracování produktů. (2) Hotové výrobky: zboží, které bylo vyrobeno a je připraveno k prodeji. (3) Zásoby v maloobchodních a velkoobchodních prodejnách: zahrnuje zboží, které je k dispozici k okamžitému prodeji. (4) Nedokončené výrobky: materiály a výrobky, které jsou ve fázi výroby, ale ještě nejsou kompletně hotové. (5) Kancelářské potřeby: zahrnují materiály a potřeby požívané v kancelářském prostředí, jako jsou papír, pera, tonery aj. (6) Technologie a vybavení: elektronická zařízení a technologie, které jsou součástí podnikových aktiv a jsou oceňovány na základě jejich pořizovací ceny,²¹
- reprodukčními pořizovacími cenami – Tedy cenami, za něž by bylo možno přebytky pořídit v období, kdy se o nich účtuje (kdy se oceňují). Reprodukční pořizovací cena zahrnuje náklady na získání identického nebo podobného aktiva v aktuálním období. Pokud jsou zásoby získány bezplatně nebo jsou

¹⁹ STROUHAL, Jirí, Dana DVOŘÁKOVÁ, Michal KOLÁŘ, Roman SKLENÁR, Luboš SMRČKA a Ladislav TYLL. Oceňování v účetnictví. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. str. 94

²⁰ RYNEŠ, Petr. Podvojný účetnictví a účetní uzávěrka. 19. Olomouc: ANAG, spol., 2019. str. 152

²¹ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 113

nalezené přebytky z inventury, reprodukční pořizovací cena by mohla odrážet náklady na pořízení těchto zásob v daném období. Pro účely stanovení reprodukční pořizovací ceny pro ocenění zásob je možno akceptovat posudek znalce, ale ve většině případů postačí odborný odhad s ohledem na tituly, kterých se tato specifická forma ocenění týká. Oceňují se zásoby získané bezplatně, zvířata vlastního odchovu, pokud nejsou oceněna vlastními náklady, zásoby vlastní výroby v případě, kdy vlastní náklady jsou vyšší než reprodukční pořizovací cena, zásoby nově nalezené (tzv. přebytky zásob nalezené při inventarizaci zásob), odpad a zbytkové produkty vrácené z výroby či jiné činnosti,²²

- vlastními náklady – se rozumí skutečná nebo kalkulovaná výše nákladů. Zahrnují přímé náklady a mohou zahrnovat také poměrnou část variabilních a fixních nepřímých nákladů, příčinně přiřaditelných danému výkonu a vztahující se k období činnosti. Výši vlastních je třeba vymezit vnitřním předpisem.²³ Zásoby vytvoření vlastní činností jsou oceňovány vlastními náklady. Těmi jsou náklady na ně vynaložené, popřípadě část nepřímých nákladů, která se k této činnosti vztahuje. Zákon o účetnictví stanovuje definici „přímých nákladů“ a vychází se ze základů samotného účetnictví. Přímými náklady jsou tedy přímý materiál, přímé mzdy včetně sociálního a zdravotního pojištění (tedy takový materiál a mzdy, které lze zjistit přímo na jednici výroby či který se váže ke konkrétní zakázce) a dále ostatní přímé náklady, jako jsou například nakupované služby (které lze svázat s jednicí výroby či konkrétní zakázkou).²⁴

2.3 Účtování zásob

České účetní standardy nabízejí dva způsoby účtování nakoupených zásob (způsob A a B). Způsob evidence zásob A i B mohou používat všechny účetní jednotky bez ohledu na povinnost auditu. Dokonce se mohou oba způsoby kombinovat i v rámci jednoho syntetického účtu, např. různé sklady materiálu v rámci účtu 112 - *Materiál na skladě*.

²² FIŠEROVÁ, Eva, Rostislav CHALUPA, Roman SEDLÁK, et al. *Abeceda účetnictví pro podnikatele*. Jihlava: ANAG, spol., 2004. str. 122

²³ NOVOTNÝ, Pavel. *Účetnictví pro úplné začátečníky*. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 113

²⁴ § 25 zákona č. 563/1991 Sb. ze dne 1. ledna 1992 o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

V rámci analytických účtu podle míst uskladnění musí však být uplatněn pouze jeden z uvedených způsobů.²⁵

2.3.1 Způsob A

Udržuje záznamy o nakoupených zásobách a o nákladech prodaných zásob na stále aktuální bázi. Taková evidence zajišťuje maximum informací pro operativní řízení, ulehčuje přípravu účetních výkazů a rozhodování manažerů. Z účetnictví je možno v průběhu účetního období kdykoliv zjistit stav zásob na skladě a jejich hodnotu v korunách. Skutečný stav zásob je se stavem účetním porovnáván povinně jednou za účetní období, a to v okamžiku, ke kterému se sestavuje účetní závěrka.²⁶

Základem tohoto způsobu je evidence všech výdajů souvisejících s pořízením zásob nákupem a vlastní činností na jednotlivých majetkových účtech zásob v účtové skupině

11 - Materiál, 12 – Zásoby vlastní činnosti a 13 – Zboží (např. účty 112- Materiál na skladě, 121 – Nedokončená výroba, 132 - Zboží na skladě a v prodejnách). Postupy účtování o jednotlivých složkách zásob se liší v závislosti nejen na způsobu oceňování, ale i na způsobu pořízení (nákup či vlastní činnost).

Při pořizování zásob je třeba shromáždit veškeré náklady spojené s jejich pořízením. Nejvhodnějším způsobem je využití kalkulačních účtů (např. 111 – Pořízení materiálu nebo 131 – Pořízení zboží) pro vyčíslení jejich pořizovací ceny. Zvolený postup umožní rozdělení pořizovací ceny s použitím analytických účtů. Skutečnou cenu pořízení a skutečné vedlejší pořizovací náklady související s nakoupením zásob.²⁷

Nástin postupu účtování nakupovaných zásob způsobem A je uveden:

- 1) účtování pořízení a úbytku zásob vlastní činnosti,
- 2) úbytek zásob pořízených koupí,
- 3) pořízení zásob koupí.²⁸

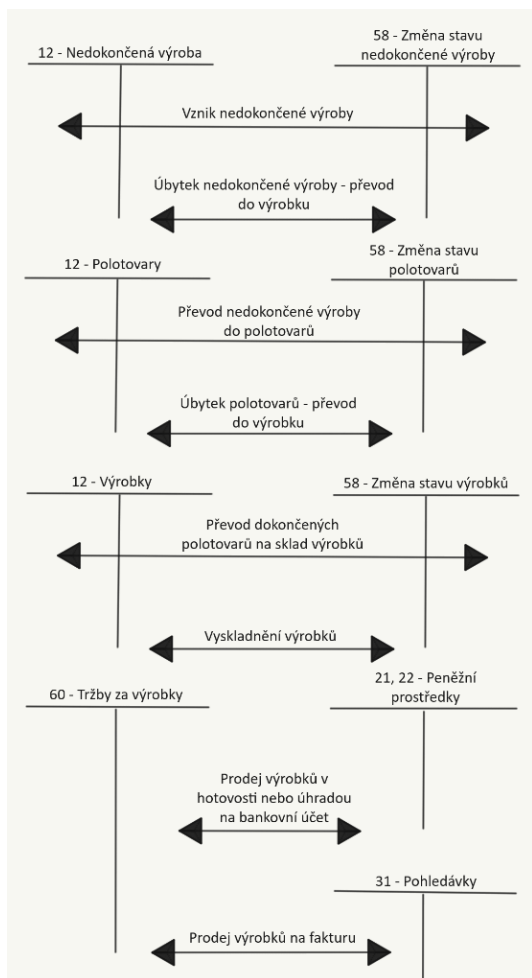
²⁵ RYNEŠ, Petr. Podvojně účetnictví a účetní uzávěrka. 19. Olomouc: ANAG, spol., 2019. str. 155

²⁶ FIŠEROVÁ, Eva, Rostislav CHALUPA, Roman SEDLÁK, et al. Abeceda účetnictví pro podnikatele. Jihlava: ANAG, spol., 2004. str. 123

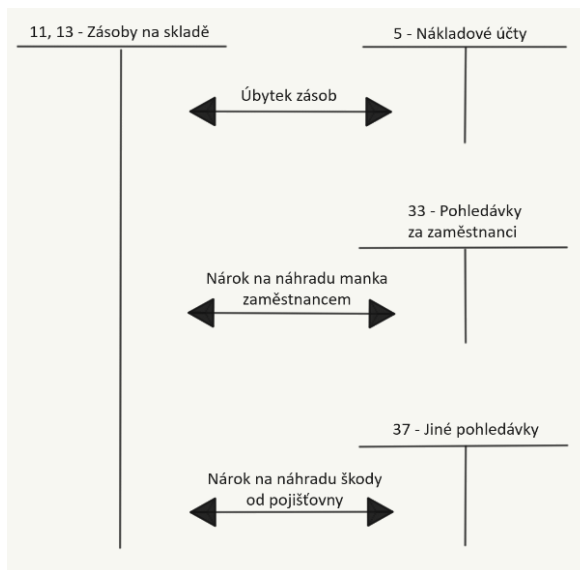
²⁷ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 115

²⁸ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 117

Obrázek 4 - Účtování porizení a úbytku zásob vlastní činnosti

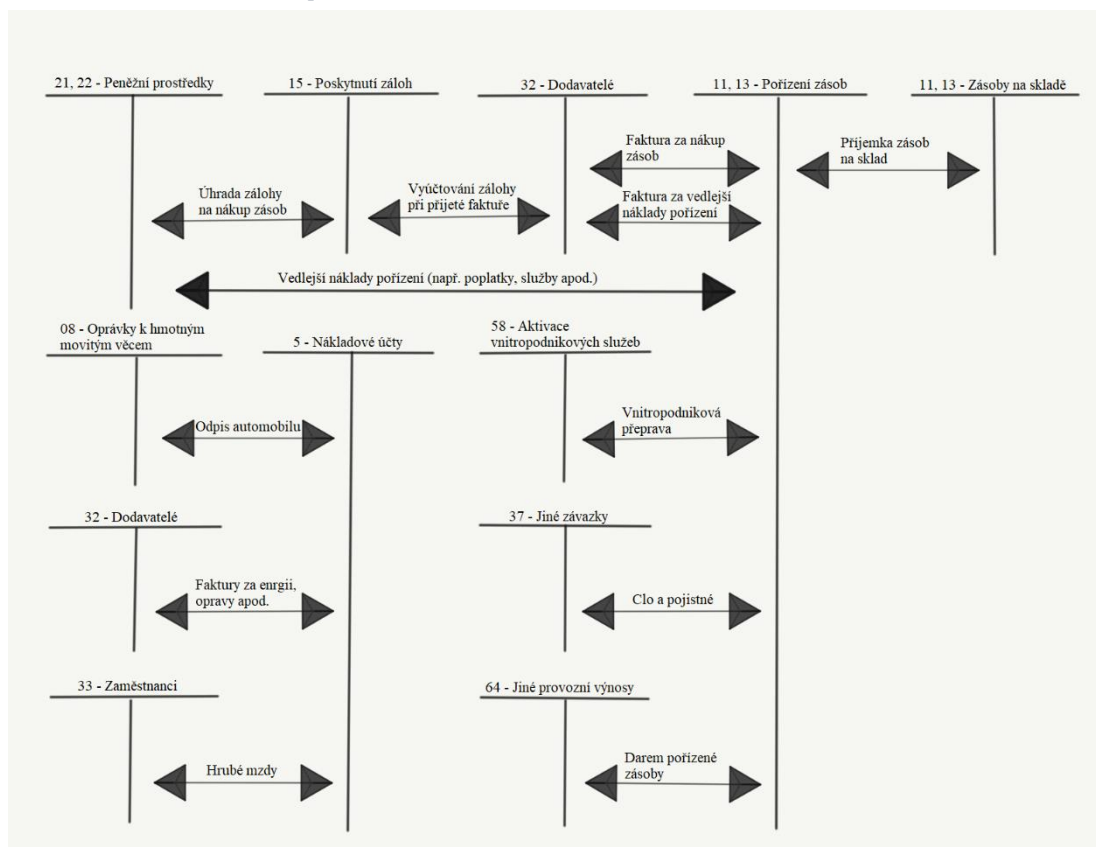
Obrázek 3 - Úbytek zásob pořízených koupi

Zdroj²⁹: vlastní zpracování dle Účetnictví pro úplné začátečníky (2019) str. 117-118

²⁹ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 117-118

Obrázek 5 - Pořízení zásob koupi

Zdroj³⁰: vlastní zpracování dle Účetnictví pro úplné začátečníky (2019) str. 117-118

2.3.2 Způsob B

Nezajišťuje průběžné záznamy o pohybu zásob. Stav zásob a náklady spojené s prodejem zásob se počítají až na konci účetního období, kdy je provedena fyzická inventura zásob a její porovnání se skladovou evidencí. Tohoto způsobu účtování o pořízení a úbytku zásob se používá v případě, kdy účetní jednotka nepotřebuje v průběhu účetního období informace o stavu zásob z účetnictví.³¹

Účtování způsobem B je založeno na principu okamžitého zaúčtování veškerých výdajů na pořízení zásob nákupem i vlastní činností na vrub příslušných účtů provozních nákladů (např. 501 – Spotřeba materiálu nebo 504 – Prodané zboží). V průběhu účetního období není stav zásob vykazován na majetkových účtech. Vzhledem k této skutečnosti je evidence zásob způsobem B vhodná jedině u účetních jednotek, které mají vybudovaný

³⁰ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 117-118

³¹ FIŠEROVÁ, Eva, Rostislav CHALUPA, Roman SEDLÁK, et al. Abeceda účetnictví pro podnikatele. Jihlava: ANAG, spol., 2004. str. 123

dobře fungující systém skladovaného hospodářství, aby stav jednotlivých složek zásob byl průkazný i během účetního období.

Postup účtování:

- v průběhu účetního období se složky pořizovací ceny nakupovaných zásob účtují na vrub účtů účtové skupiny 50 – Spotřebované nákupy (např. účty 501 nebo 504) se souvztažným zápisem na příslušných účtech účtové třídy 2 nebo 3. Vnitropodnikové služby, které souvisejí s přepravou dodávek zásob, se aktivují: na vrub účtů účtové skupiny 50 a ve prospěch účtů účtové skupiny 58,
- při uzavírání účetních knih (k rozvahovému dni) se nejprve převede počáteční stav zásob do nákladů (ze strany Dal účtů v účtové skupině 11 nebo 13 na straně Má dáti účtů účtové skupiny 50, tj. účtů 501, resp. 504) a následně se konečný stav zásob podle skladové evidence zaúčtuje na vrub příslušného účtu určeného k jejich sledování, a to v rámci účtové skupiny 11 nebo 13 souvztažně s příslušným účtem účtové skupiny 50 (např. 501, resp. 504),
- v průběhu účetního období se v účtové skupině 12 neprovádí žádné účetní zápisy a vynaložené náklady na výrobu se běžně účtují na příslušných účtech účtové třídy 5,
- při uplatnění způsobu B je nutné vést evidenci zásob na analytických účtech, aby bylo možno zjistit a prokázat stav zásob v průběhu účetního období a složky pořizovací ceny zásob.³²

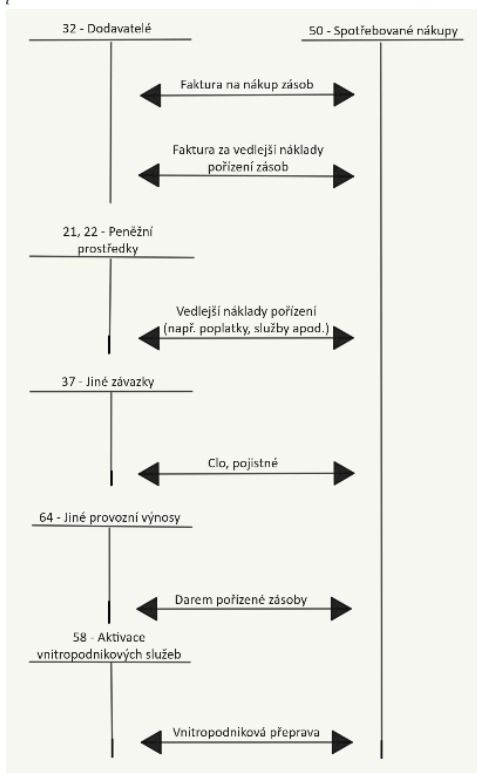
Účtování zásob způsobem B je zobrazeno na obrázcích:

- 1) účtování zásob pořízených koupí na konci účetního období (k rozvahovému dni),
- 2) účtování zásob pořízených koupí v průběhu účetního období,
- 3) účtování zásob vlastní činnosti v průběhu účetního období,
- 4) účtování zásob vlastní činnosti v průběhu a konci účetního období (k rozvahovému dni).³³

³² NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 120

³³ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 121

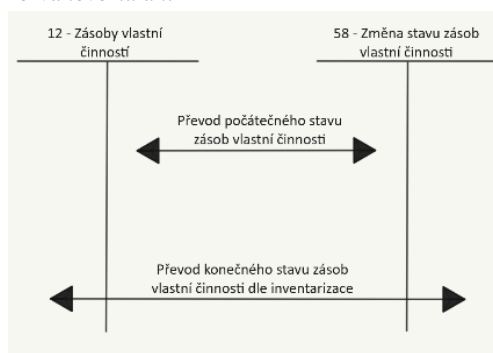
Obrázek 7 - Účtování zásob pořízených koupi v průběhu účetního období

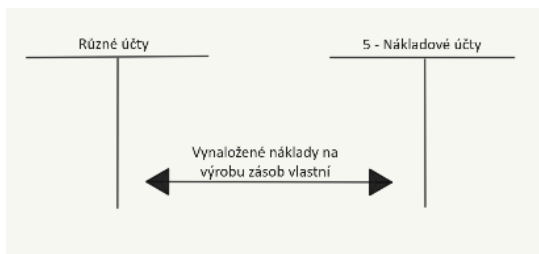
Obrázek 6 - Účtování zásob pořízených koupi na konci účetního období (k rozvahovému dni)

Obrázek 8 - Účtování zásob vlastní činnosti k rozvahovému dni

Obrázek 9 - Účtování zásob vlastní činnosti v průběhu účetního období

Zdroj³⁴: vlastní zpracování dle Účetnictví pro úplné začátečníky (2019) str. 121-122

2.4 Inventarizace

S žádnou jinou rozvahovou komponentou, jako právě se zásobami, není tak často spojovaná inventarizace. Vzhledem k jejich fyzické podstatě je u nich prováděna fyzická inventura. Inventarizační komise může dospět k následujícím možným inventarizačním rozdílům:

- přebytek zásob,

³⁴ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 121-122

- manko na zásobách – manko do normy přirozeného úbytku (účtuje se jako spotřeba zásob manko nad normu přirozených úbytků),
- a z jiného hlediska je možné manka členit na zaviněné (toto je předepsáno odpovědné osobě) a nezaviněné (většinou předepsáno pojišťovně).³⁵

Obrázek 10 - Inventarizace zásob

Účetní hodnota	>	Tržní hodnota	účtujeme o opravné položce
Účetní hodnota	=	Tržní hodnota	není spojeno s žádnou účetní operací
Účetní hodnota	<	Tržní hodnota	nelze zásobu přecenit na vyšší tržní hodnotu, proto o dané skutečnosti neúčtujeme

Zdroj³⁶: vlastní zpracování dle Oceňování v účetnictví (2013) str. 99

Při inventarizaci zásob se inventarizují jednotlivé druhy zásob a kompenzaci přebytků a mank je možné připustit pouze za těchto předpokladů a za žádných jiných okolností je to nepřipustné:

- zásoby jsou evidovány podle druhů,
- manka a přebytky vznikly v jednom účetním období,
- manka a přebytky vznikly neúmyslnou záměnou (zaměnitelné druhy zásob, podobné číselné označení atd.).

Manka nad normu a škody zjištěné při fyzických inventarizacích na nakupovaných zásobách i na zásobách vlastní výroby se zúčtují u metody A i B na vrub účtu 549 – Manka, škody a mimořádné provozní náklady.³⁷

Inventarizační rozdíly je proces inventarizace majetku a závazků musí samozřejmě zahrnovat inventury zásob. Zásoby hmotné povahy (materiál, zboží a výrobky) podléhají fyzické inventuře a dokladovou inventurou se zajišťuje stav nedokončené výroby a polotovarů. Dokladem o provedených inventurách jsou inventurní soupisy. Výsledkem inventur mohou být inventarizační rozdíly a jejich účtování je odvislé od způsobu účtování zásob (A nebo B), ale též od způsobu jejich pořízení (koupí nebo vlastní činností). Při účtování způsobem B odpadá samostatné účtování o inventarizačních rozdílech, které jsou v rámci norem přirozených úbytků, a to, jak u zásob pořízených koupí, tak u zásob

³⁵ STROUHAL, Jiří, Dana DVOŘÁKOVÁ, Michal KOLÁŘ, Roman SKLENÁR, Luboš SMRČKA a Ladislav TYLL. Oceňování v účetnictví. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. str. 99

³⁶ STROUHAL, Jiří, Dana DVOŘÁKOVÁ, Michal KOLÁŘ, Roman SKLENÁR, Luboš SMRČKA a Ladislav TYLL. Oceňování v účetnictví. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. str. 99

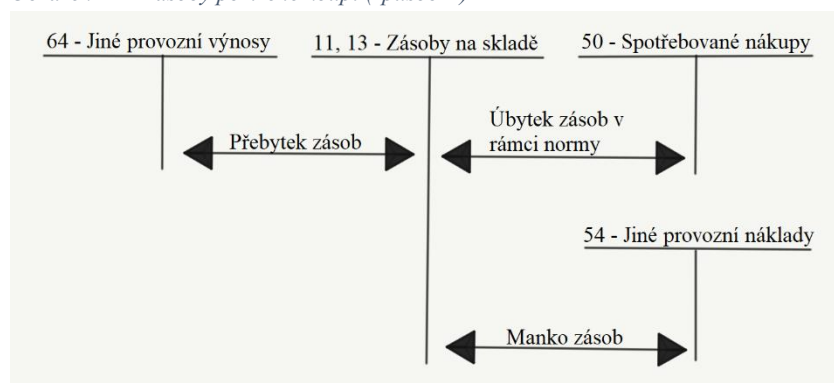
³⁷ RYNEŠ, Petr. Podvojný účetnictví a účetní uzávěrka. 19. Olomouc: ANAG, spol., 2019. str. 159

vytvořených vlastní činností. Tyto rozdíly jsou považovány jako obvyklá spotřeba nebo prodej. Účtování inventarizačních rozdílů je znázorněno v obrázcích.

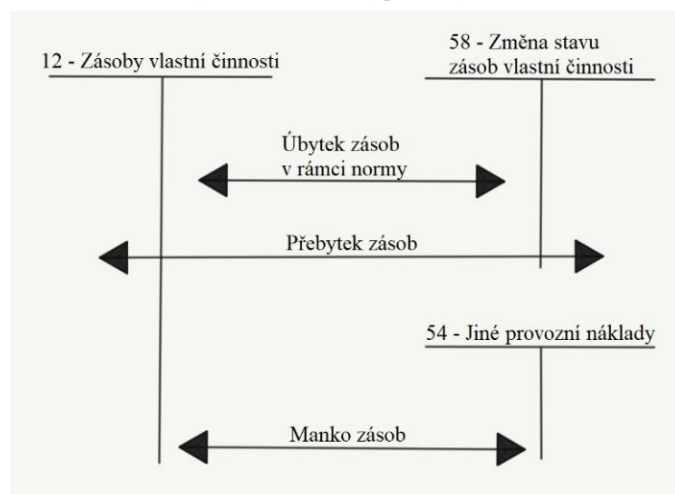
Inventarizační rozdíly:

- 1) zásoby pořízené koupí,
- 2) zásoby vlastní činnosti.³⁸

Obrázek 11 - Zásoby pořízené koupí (způsob A)

Obrázek 12 - Zásoby vlastní činnosti (způsob A)

Zdroj³⁹: vlastní zpracování dle Účetnictví pro úplné začátečníky (2019) str. 119

2.5 Kalkulace

Kalkulace jsou podkladem pro stanovení vnitropodnikových cen a zúčtování sazeb a přírážek, pro sestavování rozpočtů hospodářských středisek a pro oceňování nedokončené výroby a výrobků či služeb.⁴⁰

³⁸ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 119

³⁹ NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. str. 119

⁴⁰ KLIMTOVÁ, Eva. Účetnictví II. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2003. str. 10

2.5.1 Metody kalkulace

Kalkulace je obecně chápána v trojím významovém pojetí:

- činnost směřující ke stanovení nebo zjištění nákladů a dalších hodnotových veličin na výkon (tzv. kalkulační jednici),
- výsledek této činnosti,
- relativně samostatná část informačního systému společnosti, nezastupitelná svým informačním obsahem a jeho využitím: v tomto pojetí se o kalkulaci hovoří již nikoliv jako o systému vzájemně provázaných informací zpracovaných pro různé účely, jež jsou obsahově propojeny především s manažerským účetnictvím, s rozpočty odpovědnostních středisek a se systémem interních převodních (vnitropodnikových, transferových) cen.⁴¹

2.5.2 Předmětem kalkulace

Jsou dílčí a finální výkony, které společnost vyrábí nebo poskytuje zákazníkovi. Je určen kalkulační jednicí a kalkulovaným množstvím. Za kalkulační jednici je považována konkrétní jednotka výkonu vymezená měrnou jednotkou, časem, druhem, jakostí či jiným způsobem, na kterou se stanovují nebo zajišťují náklady a další hodnotové veličiny. Konkrétní kalkulační jednicí je například 1 kus, 1 kilogram, počet jednotek za 10 vteřin a podobně.

Kalkulované množství zahrnuje konkrétní počet kalkulačních jednic, pro které se stanovují nebo zajišťují celkové náklady. Jeho vymezení má význam pro určení průměrného podílu fixních nákladů připadajících na kalkulační jednici. Tyto fixní náklady sice příčinně nesouvisejí ani s kalkulační jednicí, ani s konkrétním objemem určitého druhu prováděného výkonu, pro řešení některých rozhodovacích úloh je však potřebné je této jednici přiřadit. Způsobem jejich alokace se podrobněji zabývá kalkulace dělením nebo kalkulace přiřázková.

V případě přímých nákladů se využívá při alokaci na kalkulační jednici dělení. Přiřazování nepřímých nákladů kalkulační jednici je mnohem obtížnější s ohledem na jejich specifický charakter a význam. Správná volba metody je závislá především na charakteru a složitosti podnikatelského procesu.

⁴¹ STROUHAL, Jiří, Dana DVOŘÁKOVÁ, Michal KOLÁŘ, Roman SKLENÁR, Luboš SMRČKA a Ladislav TYLL. Oceňování v účetnictví. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. str. 106-107

Rozvrhová základna slouží jako nástroj alokace nákladů, umožňující řešit zprostředkovaný vztah nepřímých nákladů k předmětu kalkulace a kalkulační jednici. Je komponentou vztahu: nepřímé (společné) náklady/rozvrhová základna. Může být vyjádřena v naturálních jednotkách, tj. například celkový počet strojových hodin, počet výrobků či prodaných kusů, kilogramů apod., nebo v peněžních jednotkách, tj. například výnosy z realizace, jednicový materiál a podobně.⁴²

⁴² STROUHAL, Jirí, Dana DVOŘÁKOVÁ, Michal KOLÁŘ, Roman SKLENÁR, Luboš SMRČKA a Ladislav TYLL. Oceňování v účetnictví. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. str. 107

3 Analytická část práce

Dura Automotive CZ, k.s. je nadnárodní společnost působící v automobilovém průmyslu, se specializací na vývoj, výrobu a dodávky automobilových komponent. Je známá svým zaměřením na interiérové systémy, ovládací panely, elektronické systémy a další součástky pro interiér a exteriér vozidel. Společnost úzce spolupracuje s vedoucími automobilovými výrobci po celém světě a pravidelně dodává své produkty na globální trhy.

Dura Automotive CZ, k.s. kladla důraz na inovace a technologický pokrok, což jí umožňuje prezentovat moderní a konkurenceschopné produkty. Disponuje vlastními výzkumnými a vývojovými centry a navazuje strategické partnerství s dalšími klíčovými aktéry v průmyslu, což umožňuje společnosti aktivně přispívat k tvorbě nových řešení pro automobilový trh.

V kontextu tématu bakalářské práce, které se zaměřuje na ověření správnosti oceňování a účtování zásob u tohoto konkrétního podnikatelského subjektu, je důležité zdůraznit specifika podnikání společnosti Dura Automotive CZ, k.s. Neobchoduje se se státy třetích zemí, což ovlivňuje obchodní postupy a oceňování zásob. Je také relevantní poznamenat, že účetnictví zahrnuje celní deklarace (CLO) a cena za materiál již zahrnuje náklady na dopravu. Tyto faktory ovlivňují účetní postupy a vyžadují důkladné zhodnocení a ověření, aby byla zajištěna správnost účetních informací společnosti Dura Automotive CZ, k.s. a dodržení platných účetních standardů a normativů.

3.1 Účtování zásob

Účtování zásob představuje důležitou součást účetního procesu pro většinu podniků, které mají fyzické zásoby, jako jsou zboží, suroviny nebo hotové výrobky. Správné účtování zásob je klíčové pro přesnou prezentaci finanční situace a výsledků podniku.

3.1.1 SAP

SAP neboli *Systems, Applications and Products in Data Processing* (dále jako SAP), je jedním z předních poskytovatelů softvérových řešení pro podnikové řízení. Účtování v rámci SAP systémů je klíčovým prvkem pro správu finančních toků a sledování podnikových operací. Jeho funkce automatizace a real-time reportingu pomáhají optimalizovat provoz a podporují efektivní rozhodování v podnikovém prostředí.

Správa a oceňování zásob ve firmě jsou nezbytné pro úspěšný a efektivní provoz. Automatizované nástroje jako SAP usnadňují tento proces, zatímco pečlivé kalkulace a sledování pohybu materiálu přispívají k optimalizaci nákladů a maximalizaci ziskovosti podniku. Nejprve je materiál přijat při nákupu, poté je zpracován a využit při výrobě, a na konce je výsledný produkt prodán zákazníkům.

3.1.2 Objednávka

Díky objednávkovému systému má dodavatel lepší přehled o očekávaných objednávkách a požadavcích klienta. To umožňuje lepší plánování výroby a zásobování, což snižuje nejistotu a přispívá k stabilnějšímu toku práce a příjmu. Objednávkový systém přináší pro dodavatele výhody v podobě efektivní správy nákupního procesu. Elektronické zpracování objednávek umožňuje rychle, přesné zpracování objednávek, což minimalizuje rizika chyb. Propojení objednávkového systému se skladovým systémem umožňuje dodavateli lépe spravovat své skladové zásoby.

Obrázek 13 - Objednávka + cena

Pol. Objekt	Krátký popis	Akce	Nová hodnota	Stará hodnota
10 Položka	Cena netto v nákupním dokladu v měn	změněno	1.881,14 EUR	1.900,00 EUR

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek číslo 13 představuje vizualizaci objednávky materiálu v systému SAP s novou hodnotou 1 881,14 EUR. Tento obrázek poskytuje důležité informace o procesu objednávání materiálu a ilustruje klíčové údaje, které jsou zaznamenány v systému SAP. Mezi tyto údaje patří datum, čas a číslo dokladu, které jsou nezbytné pro správné fungování účetní jednotky.

V systému SAP jsou tyto údaje pečlivě evidovány a sledovány, aby bylo možné zajištění přesnosti a transparentnosti účetních informací. Datum a čas transakce jsou klíčovými aspekty, které umožňují sledování chronologie událostí a zaznamenávání správných účetních operací. Číslo dokladu pak jednoznačně identifikuje konkrétní objednávku materiálu, což je klíčové pro správné oceňování a účtování zásob.

Obrázek 14 - Nákupní doklad k materiálu

Plán	Dodáv	Dru	Dodavatel	Název	SkN	Dat.smlouvy				
Pol.	Materiál		Krát.text			Skup.mat.				
D	P	Ú	Záv.	Sklad	Cíl.množ.	MJ	Cena netto	Měna	na	MJ
5500061359	LPA		2006800	ASAS Alúminyum San. ve Tic. A.S.	159					
00010	558110			DAG EB31x BAT Bodenplatte TYP-3 944		03070				
	1503	7583			526.200	KS	1.881,14	EUR	100	KS
	Ve skladové MJ				526.200	KS	479,50	CZK	1	KS
	Ještě k dodání				22.103	KS	415.788,37	EUR	64,21	%
	Ještě k fakturaci				22.745	KS	427.865,29	EUR	66,07	%

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek číslo 14 poskytuje náhled na nákupní doklad materiálu, který dosud nebyl přijat na sklad. Tento vizuální prvek ilustruje klíčový krok v procesu nákupu, kdy je proveden nákup materiálu, ale ještě nenastal okamžik jeho fyzického přijetí na sklad.

V rámci nákupního dokladu jsou zobrazeny relevantní informace, jako jsou specifikace zakoupeného materiálu, množství, jednotková cena a celková hodnota transakce. Důležitý údaj, jako je identifikační číslo transakce, je také jasně prezentován. Tyto informace jsou klíčové pro účetní procesy, protože umožňují sledovat pohyb zásob a přesně evidovat náklady spojené s nákupem materiálu.

Příjem materiálu

Proces příjmu materiálu začíná příchodem materiálu do skladu. Identifikace příchozího materiálu je klíčovým krokem, které zahrnuje ověření množství, typu a kvality materiálu. Po identifikaci materiálu následuje jeho fyzické přijetí a přeprava na příslušné skladové místo.

Důkladná kontrola kvality a kvantity materiálu je nezbytná pro minimalizaci rizika nesrovnalostí a nedostatku ve výrobním procesu. Kontrola kvality zahrnuje vizuální inspekci, měření, testování a další relevantní postupy. Kontrola kvantity zahrnuje ověření fyzické shody do daného množství s objednávkou a zaznamenáním případných odchylek.

Obrázek 15 - Příjem materiálu na sklad

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 15 zobrazuje materiál, který byl přijat na sklad. Po identifikaci je materiál zpravidla zaevidován do skladových systémů. To zahrnuje vytvoření záznamu o příjmu, který obsahuje informace o množství, typu, stavu a umístění přijatého materiálu. Tyto údaje jsou důležité pro správnou správu skladových zásob a umožňují sledování pohybu zásob a plánování budoucích operací.

Přijetí materiálu do skladu je klíčovým procesem v řízení skladového hospodářství, který zahrnuje fyzický příjem a administrativní záznamy související s novými přírůstky do skladových zásob. Tento proces je nezbytný pro udržení efektivního zásobování a správného fungování výrobních a distribučních operací.

Obrázek 16 - Účetní doklad k příjmu

The screenshot shows the SAP 'Přehled dokladů - zobrazení' window. The document is 'Dr.dokl.: WE (Příjem materiálu) Normální doklad'. Key data includes: Čís.dokladu 50170628, Účetní okruh 1503, Fiskální rok 2020, Dat.dokl. 22.10.2020, Dat.účtování 22.10.2020, Období 10, Výpočet daně, Referen. 80027952, Měna dokladu EUR, and Text hl.dokl. LC02/2020.

Pol	ÚR	Účet	Krátký text: Účet	Dě	Přifazení	Částka	Nákl.stř.	Částka ve FM	Materiál	Množství	ZMJ	Nák.doklad	Te
1	89	112032	LEHKY KOV		0002006800	2.432,00		66.113,92	558110	128	KS	5500061359	
2	96	111000	WE-RE KONTO - PORIZE		55000613590...	2.432,00-		66.113,92-	558110	128-	KS	5500061359	

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 16 je skladová příjemka. Dokument pojednává o přijetí nakoupeného materiálu na sklad. Zobrazuje již identifikační údaje jako druh materiálu, hodnota a číslo dokladu.

Účetní příjmový doklad by měl obsahovat několik základních informací, které jsou důležité pro správné zúčtování a evidenci příjmu. Mezi tyto informace patří název a identifikace podniku, data transakce, popis přijatého materiálu, částka příjmu a identifikace dodavatele.

3.1.3 Spotřeba materiálu

Účtování spotřeby materiálu v systému SAP poskytuje podnikům důležité nástroje pro správu skladových zásob a nákladů na výrobu. Integrace účetních procesů s výrobními operacemi umožňuje podnikům efektivně řídit výrobní procesy a dosáhnout maximální efektivity a konkurenceschopnosti na trhu.

Z hlediska podniku je důležité mít přehled o tom, jaký materiál je spotřebováván, kde a za jakých podmínek. To zahrnuje identifikaci potřebného množství materiálu na základě očekávané poptávky, stanovení bezpečnostních zásob pro případné krizové situace.

Podnik by měl mít systém, který umožňuje sledovat a řídit náklady spojené s každým krokem výrobního procesu, včetně nákladů na samotný materiál, jeho skladování, manipulaci a zpracování.

Obrázek 17 - Doklad o spotřebě materiálu

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 17 přináší detailní pohled na dokumentaci týkající se výdeje materiálu do spotřeby. Tato vizualizace zvýrazňuje klíčové informace a kroky spojené s procesem vydávání materiálu pro interní potřeby nebo spotřebu. Dokumentace obsahuje důležité údaje, které jsou nezbytné pro správné účetnictví a sledování pohybu zásob v podniku.

Na obrázku jsou zaznamenány detaily, jako je datum výdeje, identifikace konkrétního materiálu, množství, a případně i náklady spojené s tímto výdejem. Identifikační informace, jako jsou interní číslo transakce nebo kód materiálu, umožňují jednoznačné určení konkrétního výdeje v rámci účetního systému.

Obrázek 18 - Skladová výdejka

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 18 zobrazuje proces skladové výdejky, což je klíčový krok v řízení a sledování toku materiálů ve skladu. Tato skladová výdejka slouží k identifikaci, dokumentaci a evidenci výdeje materiálu ze skladového prostoru. V praxi je toto důležité opatření, které pomáhá udržovat přehled o stavu skladu a zajišťuje efektivní řízení zásob.

Během procesu skladové výdejky jsou materiály odebrány ze skladového místa, a to může být provedeno manuálně nebo pomocí automatizovaných systémů. Každý odebraný materiál je následně identifikován a zaznamenán v evidenci skladu. Tyto informace zahrnují typ materiálu, množství, datum výdeje a případně i účel výdeje.

Tímto způsobem umožňuje skladová výdejka precizní sledování a správu zásob, minimalizuje riziko chyb ve skladování a přispívá k efektivnímu plánování nákupu či dalších skladových operací. Celkově lze říci, že obrázek č. 18 ilustruje klíčový proces, který hraje klíčovou roli v efektivním řízení skladových operací a optimalizaci toku materiálů ve firmě.

Obrázek 19 - Výroba nedokončeného výrobku

Rádka	Kr.text mater.	Materiál	Množství v MJZ	MJZ Sklad	Zakázka	Účet hl.knihy	Šarže	Druh ocenění	Dru	S	Druh
1	DAG EB31x UZSB Boden FSW	558440	1	KS Sklad H64	54047472	581100			131	+	Vo.
2	DAG EB31x BAT Bodenplatte 944 marked	558110-1	1	KS Sklad H64	54047472	581100			261	-	Vo.
3	DAG EB31x BAT Bodenplatte 1253,7 marked	558120-1	1	KS Sklad H64	54047472	581100			261	-	Vo.
4	DAG EB31x BAT Bodenplatte 1253,7 marked	558360-1	2	KS Sklad H64	54047472	581100			261	-	Vo.
5	DAG EB31x BAT Bodenplatte 944 marked	558380-1	1	KS Sklad H64	54047472	581100			261	-	Vo.

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 19 poskytuje náhled na proces spotřeby materiálu v kontextu vznikajícího nedokončeného výrobku. Tato vizualizace zachycuje důležitý okamžik, kdy materiál, který byl dříve vydán do spotřeby, nyní přispívá k formování nedokončeného výrobku.

Na obrázku jsou zobrazeny klíčové informace, jako je identifikace materiálu, množství spotřebovaného materiálu, a případně i další údaje o nedokončeném výrobku. Tyto informace jsou klíčové pro sledování průběhu výrobního procesu a účtování nákladů na vznikající výrobky.

Spotřeba materiálu, jak ji zobrazuje obrázek číslo 19, je důležitým krokem v celém výrobním řetězci. Tento proces umožňuje pečlivé sledování, jak jednotlivé suroviny přispívají k výrobě konkrétního produktu, a tím zajišťuje přesné oceňování zásob a přesnou evidenci nákladů na výrobu v rámci účetnictví podniku.

Proces výroby zahrnuje transformaci surovin a materiálů pomocí různých technických procesů a operací. To může zahrnovat obrábění, formování, spojování, montáž, balení a další procesy, které jsou nezbytné pro vytvoření konečného výrobku.

Obrázek 20 - Výroba nedokončeného výrobku

Pol	ÚK	Účet	Krátký text: Účet	DĚ	Přiřazení	Částka	Nákl.stř.	Částka ve FM	Materiál	Množství	ZMJ	Nák.c
1	89	122098	BESTAND - NEDOKONCEN			3.613,92		3.613,92	558440	1	KS	
2	91	581100	ZMENA STAVU NEDOKONC			3.613,92-		3.613,92-	558440	1-	KS	
3	99	122098	BESTAND - NEDOKONCEN			571,86-		571,86-	558110-1	1-	KS	
4	81	581100	ZMENA STAVU NEDOKONC			571,86		571,86	558110-1	1	KS	
5	99	122098	BESTAND - NEDOKONCEN			446,62-		446,62-	558120-1	1-	KS	
6	81	581100	ZMENA STAVU NEDOKONC			446,62		446,62	558120-1	1	KS	
7	99	122098	BESTAND - NEDOKONCEN			1.364,73-		1.364,73-	558360-1	2-	KS	
8	81	581100	ZMENA STAVU NEDOKONC			1.364,73		1.364,73	558360-1	2	KS	
9	99	122098	BESTAND - NEDOKONCEN			527,40-		527,40-	558380-1	1-	KS	
10	81	581100	ZMENA STAVU NEDOKONC			527,40		527,40	558380-1	1	KS	

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 20 představuje proces výdeje nedokončeného výrobku zpět do výroby s cílem dokončit vznikající produkt. Tato vizualizace ilustruje klíčový krok ve výrobním řetězci, kdy nedokončený výrobek, který byl předchozím výdejem spotřebován a následně upraven nebo změněn, je znovu vydán do výroby k dokončení procesu.

Na obrázku jsou zaznamenány důležité informace, jako je identifikace nedokončeného výrobku, množství, které je znovu vydáno do výroby, a případně další relevantní údaje týkající se výrobního procesu. Tyto informace jsou klíčové pro sledování průběhu výroby a optimalizaci procesů v rámci podniku.

Proces výdeje nedokončeného výrobku znovu do výroby, jak ho zobrazuje obrázek č. 20, umožňuje efektivní využití materiálů a pracovních sil v rámci výrobního prostředí. Tento postup přispívá k minimalizaci ztrát a maximalizaci efektivity výrobního procesu, což má přímý vliv na náklady a kvalitu výsledného produktu.

Obrázek 21- Výroba hotového výrobku

Dr.dokl. : WA (Výdej materiálu) Normální doklad
 Čís.dokladu 49934150 Účetní okruh 1503 Fiskální rok 2020
 Dat.dokl. 30.10.2020 Dat.účtování 30.10.2020 období 10
 Výpočet daně
 Měna dokladu CZK
 Text hl.dokl. 398640001101

Pol	ÚK	Účet	Krátký text: Účet	Dň	Přifazení	Částka	Nákl.stř.	Částka ve FM	Materiál	Množství	ZMJ	N
1	89	123099	BESTAND - HOTOVE VYR			21.681,30		21.681,30	559540	1	KS	
2	91	583200	ZMENA STAVU HOTOVE V		20201030	21.681,30-		21.681,30-	559540	1-	KS	
3	99	112032	LEHKY KOV			23,34-		23,34-	558250	12-	KS	
4	81	501032	SPOTREBA LEHKYCH KOV			23,34		23,34	558250	12	KS	
5	99	112032	LEHKY KOV			3,67-		3,67-	558320	5-	KS	
6	81	501032	SPOTREBA LEHKYCH KOV			3,67		3,67	558320	5	KS	
7	99	112032	LEHKY KOV			25,67-		25,67-	558350	10-	KS	
8	81	501032	SPOTREBA LEHKYCH KOV			25,67		25,67	558350	10	KS	
9	99	122098	BESTAND - NEDOKONCEN			17.042,39-		17.042,39-	558490	1-	KS	
10	81	581100	ZMENA STAVU NEDOKONC			17.042,39		17.042,39	558490	1	KS	
11	99	112061	PRIKOUPENE DILY SCHA			57,57-		57,57-	558510	1-	KS	
12	81	501061	SPOTREBA PRIKOUPENYY			57,57		57,57	558510	1	KS	

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 21 poskytuje pohled na klíčový okamžik výrobního procesu – přeměnu nedokončeného výrobku na dokončený produkt. Tato vizualizace ilustruje poslední fázi výrobního cyklu, kdy nedokončený výrobek prochází finálními úpravami a je připraven k uvedení na trh, tedy k prodeji.

Na obrázku č. 21 jsou patrné důležité údaje, jako je identifikace výrobku, jeho finální podoba a další informace týkající se dokončeného výrobku. Tyto informace jsou klíčové pro evidenci skladu, sledování kvality výrobku a připravenost k distribuci na trh.

Proces přeměny z nedokončeného výrobku na dokončený výrobek, jak ho zobrazuje obrázek č. 21, značí konečnou etapu výrobního cyklu. Dokončený výrobek je nyní připraven k prodeji a splňuje požadavky kvality a specifikací, což má klíčový význam pro spokojenost zákazníků a úspěch na trhu. Tato vizualizace podporuje transparentnost a efektivní řízení výrobních procesů v rámci podniku.

Obrázek 22 - Prodej hotového výrobku

Pol	ÚK	Účet	Krátký text: Účet	Dň	Přiřazení	Částka	Nákl.stř.	Částka ve FM	Materiál	Množství	ZMJ
1	99	123099	BESTAND - HOTOVE VYR			520351,20-		520.351,20-	559540	24-	KS
2	81	583210	ZMENA STAVU HVprodej		20201030	520351,20	699998	520.351,20	559540	24	KS

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 22 přináší náhled na proces výdeje hotového výrobku ze skladu, což je klíčový krok v logistickém řetězci, kdy je výrobek připraven k odeslání odběrateli. Tato vizualizace zvýrazňuje důležité momenty spojené s distribucí a plněním objednávek.

Proces výdeje hotového výrobku ze skladu, jak ho zobrazuje obrázek č. 22, označuje okamžik, kdy je výrobek připraven k expedici a splňuje veškeré podmínky pro bezproblémové doručení odběratelům. Tato vizualizace podporuje efektivní řízení skladování a distribučních procesů, což má významný vliv na spokojenost zákazníků a konkurenceschopnost podniku na trhu.

Obrázek 23 - Tržby za hotový výrobek

Pol	ÚK	Účet	Krátký text: Účet	Dň	Přiřazení	Částka	Nákl.stř.	Částka ve FM	Materiál	Množství	ZMJ
1	01	1459103	Deutsche Accumotive	U5	0083800202	20.096,16		549.931,42			
2	50	601000	TRZBY ZA KOVOVE DVER	U5	20201030	10.024,08-	699998	274.308,95-	559540	24-	KS
3	50	601000	TRZBY ZA KOVOVE DVER	U5	20201030	2.947,68-	699998	80.663,26-	559540		
4	50	601000	TRZBY ZA KOVOVE DVER	U5	20201030	7.124,40-	699998	194.959,21-	559540		

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 23 poskytuje podrobný pohled na finální fázi celého obchodního procesu, konkrétně na okamžik prodeje a specificky na převzetí faktury odběratelem. Tato vizualizace zachycuje důležitý okamžik, kdy se realizuje samotný obchodní akt a zákazník přijímá fakturu za zakoupené zboží.

Prvním krokem v účetním procesu při prodeji je zaznamenání odpovídajícího příjmu, který vzniká z prodeje zboží. Tento příjem je systematicky zaznamenán na účtu příjmů, což hraje klíčovou roli při výpočtu celkové tržby a zisku podniku. Efektivní sledování a zaznamenání těchto příjmů jsou nezbytné pro správné účetnictví a finanční analýzy podniku.

Je nezbytné správně přiřadit tržby na odpovídající účty v účetním systému společnosti. Tržby z prodeje vlastních výrobků jsou typicky zapsány na účtech příjmů firmy, kde představují hlavní zdroj příjmů.

Při účetním zpracování tržeb je důležité také zohlednit případné slevy, vrácené zboží nebo jiné úpravy, které mohou ovlivnit konečnou výši tržeb. Tyto úpravy jsou zaznamenány v účetních záznamech a odráží se na výsledných finančních výkazech podniku.

Konečným krokem je fakturace zákazníků za dodané výrobky. Faktury jsou generovány v systému SAP na základě dodaných výrobků a jsou přesně zaznamenány v účetních záznamech podniku. Tyto faktury obsahují informace o prodaných výrobcích, množství, ceny, a dalších relevantních údajích

Samotný proces prodeje zboží v systému SAP začíná vytvořením prodejní objednávky na základě poptávky zákazníka. Tato objednávka slouží jako výchozí dokument, který inicioval celý řetězec událostí vedoucích k finálnímu vydání faktury a uzavření obchodní transakce. Obrázek č. 23 tedy názorně prezentuje klíčové kroky spojené s finální fází prodeje a významně přispívá k transparentnosti a správnému vedení účetnictví v rámci podniku.

3.2 Inventarizace zásob

Inventarizace zásob je řídicí proces skladových zásob v podniku, který má za cíl kontrolovat a ověřit fyzické množství a hodnotu skladovaných zásob. Jedná se o důležitý účetní postup, který umožňuje podniku zajistit přesnost účetních záznamů o zásobách a minimalizovat riziko chyb ve skladování a účtování zásob.

Samotný proces inventarizace zásob zahrnuje fyzické sčítání a kontrolu skladovaných zásob. Tím inventarizace postupuje skladem a kontroluje fyzické množství zásob v porovnání s účetními záznamy. Během procesu jsou také zaznamenávány případné rozdíly mezi fyzickým stavem zásob a jejich účetním stavem.

Prvním krokem při inventarizaci zásob je plánování a příprava na tento proces. To zahrnuje stanovení termínu inventarizace, přidělení odpovědnosti za jednotlivé úkoly, jakož zajištění potřebného vybavení a materiálu pro provedení inventarizace. Důležitým prvkem je také zajištění přítomnosti všech relevantních zaměstnanců, kteří mají znalost skladových zásob a jsou schopni pomoci s procesem inventarizace.

Druhým krokem, který následuje po provedení inventarizace zásob, je ověření a zpracování zjištěných rozdílů. Po dokončení inventarizace je důležité podrobně analyzovat všechny zjištěné rozdíly mezi fyzickým stavem zásob a jejich účetním stavem.

Zpracování zjištěných rozdílů je klíčovým krokem v rámci inventarizace zásob, který umožňuje podniku vyřešit identifikované problémy a zajistit přesnost účetních záznamů o zásobách. Efektivní řešení zjištěných rozdílů je nezbytné pro zachování přesnosti účetních záznamů a zajištění správného vykazování zásob v účetních výkazech podniku.

To může zahrnovat aktualizaci účetních záznam, provedení dodatečných kontrol a revizí procesů skladování a manipulace se zásobami, nebo přijetí opatření ke zlepšení systémů řízení skladových zásob.

3.2.1 Rozdíl mezi fyzickým a účetním stavem

Rozdíl mezi fyzickým a účetním stavem zásob je důležitým aspektem v řízení skladových zásob v podniku. Fyzický stav zásob představuje skutečné množství a hodnotu zásob, které jsou fyzicky uloženy ve skladu nebo na jiném místě v podniku. Na druhé straně účetní stav zásob je množství a hodnota zásob, které jsou zaznamenány v účetních záznamech.

Fyzický a účetní stav zásob může mít významný dopad na finanční zdraví podniku a správné řízení jeho skladových zásob. Je důležité, aby podniky monitorovaly a řešily tyto rozdíly pro zajištění přesnosti účetních záznamů a správné vykazování zásob v účetních výkazech.

INVENTARIZACE MANKO

V účetních zásobách je stav, kdy fyzické množství zásob je nižší než jejich účetní hodnota. Tento jev může být způsoben různými faktory, jako jsou krádeže, poškození zboží, chyby ve skladování nebo nepřesnosti v účetních záznamech.

Když je zjištěno manko v účetních zásobách, je nezbytné přijmout odpovídající opatření k vyřešení této situace. Prvním krokem je identifikace příčin manka a prověření všech možných faktorů, které mohou k vzniku manka přispět. To může zahrnovat revizi

interních kontrolních procesů, dodavatelských stavů, a sledování pohybu zásob od jejich příjmu do skladu až po jejich výdej. Dalším krokem je přijetí opatření ke snížení rizika vzniku dalšího manka v budoucnosti. To může zahrnovat posílení bezpečnostních opatření ve skladu, zavedení pravidelných inventarizací zásob, nebo zlepšení systémů sledování a účtování zásob.

Účtování manka v praxi:

Obrázek 24 - Inventarizace manko

Dr.dokl. : WA (Výdej materiálu) Normální doklad
Čís.dokladu 46979370 Účetní okruh 1501 Fiskální rok 2023
Dat.dokl. 16.12.2023 Dat.účtování 16.12.2023 Období 12
Výpočet daně
Měna dokladu CZK

Pol	ÚK	Účet	Krátký text: Účet	Dň	Přiřazení	Částka	Nákl.stř.	Částka ve FM	Materiál	Množství	ZMJ
1	99	112030	SUROVY MATERIAL-OCEL			1.213,40-		1.213,40-	484903	51,480-	KG
2	81	549010	INVENT. ROZDILY SURO			1.213,40	609100	1.213,40	484903	51,480	KG
3	99	122098	BESTAND - NEDOKONCEN			69,23-		69,23-	471662	6-	KS
4	81	549041	INVENT. ROZDILY NV			69,23	609100	69,23	471662	6	KS
5	99	112071	PRIKROUPENE OCELOVE S			641,82-		641,82-	471621	180-	KS
6	81	549030	INVENT. ROZDILY PRIK			641,82	609100	641,82	471621	180	KS

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 24 nabízí detailní pohled na vznik manka, tj. ztráty zásob a postup zaúčtování této ztráty v účetnictví. Tato vizualizace zachycuje klíčový okamžik, kdy je zjištěno, že existuje nesoulad mezi skutečným množstvím zásob a množstvím evidovaným v účetnictví. Současně je prezentován postup, jak zaúčtovat vzniklý manko a jakým způsobem je spojeno s konkrétní zásobou.

V případě vzniku manka je důležité identifikovat, u které zásoby došlo k této ztrátě. Tento proces zahrnuje detailní analýzu skladových záznamů a fyzické inventury. Obrázek č. 24 tak může obsahovat informace o specifické zásobě, u které bylo manko zjištěno, a popis příčin této ztráty.

Zaúčtování manka je klíčovým krokem v účetnictví, který odráží reálné události v souvislosti se skladovým hospodářstvím. Postupující účetní postupy jsou zobrazeny v rámci vizualizace, což může zahrnovat odpis zásoby nebo úpravy účetní hodnoty v důsledku zjištěného manka.

INVENTARIZACE PŘEBYTEK

V účetních zásobách je situace, kde fyzické množství zásob je vyšší než jejich účetní hodnota. Tato situace může být způsobena různými faktory, jako jsou nadměrné objednávky, chybné předpovědi poptávky, změny ve spotřebitelském chování nebo chyby ve skladování.

Když je zjištěn přebytek v účetních zásobách, je nezbytné přijmout opatření k jeho řešení. Prvním krokem je identifikace příčin přebytku a analýza faktorů, které k jeho vzniku

přispěly. To může zahrnovat revizi procesu nákupu a skladování, aktualizaci předpokladů o poptávce nebo posouzení efektivity marketingových kampaní. Dalším krokem je přijetí opatření ke snížení rizika vzniku dalšího přebytku v budoucnosti. To může zahrnovat optimalizaci skladových podmínek, zlepšení procesů plánování a řízení zásob, nebo upravení strategie nákupu zboží.

Následně je třeba provést korekce v účetních záznamech tak, aby odpovídaly skutečnému stavu zásob. Tento krok může zahrnovat aktualizaci množství a hodnoty zásob, které budou reflektovat zjištěný přebytek.

Celkově je důležité, aby podnik přijal odpovídající opatření k řešení přebytku v účetních zásobách a minimalizaci jeho vzniku v budoucnosti. Efektivní řešení přebytku je klíčovým faktorem pro zachovávání přesnosti účetních záznamů a zajištění správného vykazování zásob v účetních výkazech podniku.

Účtování přebytku v praxi:

Obrázek 25 - Inventarizace přebytku

Dr.dokl. : WA (Výdej materiálu) Normální doklad					
Čís.dokladu	46979373	Účetní okruh	1501	Fiskální rok	2023
Dat.dokl.	16.12.2023	Dat.účtování	16.12.2023	Období	12
Výpočet daně					
Měna dokladu	CZK				

Pol	ÚK	Účet	Krátký text: Účet	DĚ	Přiřazení	Částka	Nákl.stř.	Částka ve FM	Materiál	Množství	ZMJ
1	89	112030	SUROVY MATERIAL-OCEL			775,46		775,46	319333	37	KG
2	91	648010	INVENT.ROZDILY SUROV		20231216	775,46=		775,46=	319333	37=	KG
3	89	122098	BESTAND - NEDOKONCEN			2.484,01		2.484,01	403212	98	KS
4	91	648041	INVENT.ROZDILY NV		20231216	2.484,01=		2.484,01=	403212	98=	KS

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 25 poskytuje podrobný náhled na situaci přebytku během inventarizace, tj. zjištění, že skutečné množství zásob je vyšší než množství evidované v účetnictví. Tato vizualizace ilustruje klíčový okamžik, kdy jsou skladové zásoby vyšší, než bylo původně očekáváno, a zahrnuje postup zaúčtování tohoto přebytku do účetnictví.

V případě přebytku je důležité identifikovat konkrétní zásobu, u které došlo k nadbytečnému množství. Tento proces zahrnuje důkladnou analýzu skladových záznamů a porovnání s fyzickými inventárními výsledky. Obrázek č. 25 může také obsahovat informace o specifické zásobě, u které byl přebytek zjištěn, a popis možných příčin tohoto nadbytku.

Postup zaúčtování přebytku v účetnictví je klíčovým krokem, který odráží skutečný stav skladových zásob. Tato vizualizace může obsahovat detailní informace o účetních úpravách, které jsou provedeny v důsledku zjištěného přebytku, a může také prezentovat, jaké kroky podnik podniká pro zajištění přesného zaúčtování této situace.

3.3 Kalkulace

Kalkulace představuje důležitý proces v oblasti podnikání a účetnictví, který umožňuje podnikům stanovit náklady výroby produktu nebo poskytované služby a stanovit odpovídající cenu pro jejich prodej. Správná kalkulace je základem pro ziskovost podnikání a správné finanční rozhodování.

Existuje několik základních typů kalkulací, které se v praxi často používají. Mezi nejběžnější patří plná kalkulace, přímá kalkulace a variabilní kalkulace.

- a) plná kalkulace je nejdůkladnějším typem kalkulace, který zahrnuje všechny náklady související s výrobou nebo poskytováním služby. To zahrnuje jak přímé náklady (např. náklady na suroviny, práci, výrobní materiál), tak nepřímé náklady (např. náklady na pronájem, energie, pojištění, správu). Plná kalkulace umožňuje podniku získat přesný obraz o tom, kolik stojí výroba jednoho kusu produktu nebo poskytnutí jedné služby,
- b) přímá kalkulace se zaměřuje pouze na přímé náklady spojené s výrobou nebo poskytováním služby. Nepřímé náklady nejsou zahrnuty do kalkulace a jsou obvykle považovány za fixní náklady, které se nemění v závislosti na objemu produkce nebo poskytovaných služeb. Přímá kalkulace je jednodušší než plná kalkulace a často se používá pro účely rychlého stanovení nákladů,
- c) variabilní kalkulace se zaměřuje na variabilní náklady, tj. náklady, které se mění v závislosti na objemu produkce nebo poskytovaných služeb. Fixní náklady nejsou zahrnuty do kalkulace. Variabilní kalkulace je užitečná zejména pro rozhodování o krátkodobém fixním plánu a analýzu příspěvku jednotlivých produktů nebo služeb k pokrytí fixních nákladů.

Při kalkulaci je důležité vzít v úvahu různé faktory, jako jsou přímé náklady, nepřímé náklady, fixní náklady, variabilní náklady a náklady na přepravu nebo distribuci. Také je důležité brát v úvahu tržní podmínky, konkurenci a očekávaný zisk.

Celkově lze říci, že kalkulační je klíčovým nástrojem pro správné řízení podnikání a rozhodování o cenách produktů nebo služeb. Správná kalkulace umožňuje podniku efektivně řídit své náklady, maximalizovat zisky a zůstat konkurenceschopným na trhu.

Obrázek 26 - Kalkulace

Struktura kalkulace	PoččednVce...	MJ	Cena	Vel.dávky ...	Množství	MJO	Celková ho...	M..	Zdroj
BATTERY HOUSING LWR EB31X	1	KS	21.681,30	100	100	KS	2.168.129,90	CZK	1503 559540
Assembly Station - finální montáž	1	H	2.794,30	0,000	125,000	H	349.287,50	CZK	780302 780302 MAP
Assembly Station - finální montáž	1	H	318,90	0,000	125,000	H	39.862,50	CZK	780302 780302 PLA
DAG EB31X SGR Rahmen milling Oberseite	100	KS	1.704.238,88	99,500	100	KS	1.704.238,88	CZK	1503 558490
Rework Assembly	1	H	2.794,30	0,000	0,000	H	0,00	CZK	780302 780302 MAP
Rework Assembly	1	H	318,90	0,000	75,377	H	24.037,69	CZK	780302 780302 PLA
DAG EB31x SGR Rahmen unten MIG	100	KS	1.440.579,72	100	100,503	KS	1.447.818,81	CZK	1503 558470
MIG Welding Assy, založení kompo OP30	1	H	2.794,30	0,000	37,688	H	105.312,81	CZK	780302 780302 MAP
MIG Welding Assy, založení kompo OP30	1	H	318,90	0,000	37,688	H	12.018,84	CZK	780302 780302 PLA
DAG EB31x Eckschuh 1	100	KS	3.421,99	100	402,010	KS	13.756,74	CZK	1503 558180
DAG EB31x Querschuh	100	KS	5.178,73	100	201,005	KS	10.409,51	CZK	1503 558200
DAG EB31x Gussknoten vorme Li	100	KS	6.416,24	100	100,503	KS	6.448,48	CZK	1503 558221
DAG EB31x Gussknoten vorme Re	100	KS	6.416,24	100	100,503	KS	6.448,48	CZK	1503 558222
DAG EB31x Gussknoten hinten Roh. S	100	KS	7.349,76	100	100,503	KS	7.386,69	CZK	1503 558501
DAG EB31x Gussknoten hinten Roh. S Re	100	KS	7.349,76	100	100,503	KS	7.386,69	CZK	1503 558502
DAG EB31x Quer Mitte	100	KS	49.123,27	99,003	100,503	KS	49.370,12	CZK	1503 558680
DAG EB31x Hinten Mitte	100	KS	28.252,09	99,003	100,503	KS	28.394,06	CZK	1503 558700
DAG EB31x UZSB Rahmen Fraesen	100	KS	751.952,71	99,500	100,503	KS	755.731,37	CZK	1503 558430
DAG EB31x UZSB Boden Fraesen	100	KS	428.391,60	99,500	100,503	KS	430.544,32	CZK	1503 558450
Milling Base Plate	1	H	2.794,30	0,000	21,043	H	58.800,18	CZK	780302 780302 MAP
Milling Base Plate	1	H	318,90	0,000	21,043	H	6.710,58	CZK	780302 780302 PLA
DAG EB31x UZSB Boden FSW & Fraesen	100	KS	361.392,35	100	101,008	KS	365.033,56	CZK	1503 558440
FSW Welding	1	H	2.794,30	0,000	18,939	H	52.921,02	CZK	780302 780302 MAP
FSW Welding	1	H	318,90	0,000	56,817	H	18.118,87	CZK	780302 780302 PLA
DAG EB31x BAT Bodenplatte 944 marked	100	KS	57.186,30	99,500	101,008	KS	57.762,48	CZK	1503 558110-1
Marking Child Parts (NARRAN)	1	H	2.794,30	0,000	1,352	H	3.778,40	CZK	780302 780302 MAP
Marking Child Parts (NARRAN)	1	H	318,90	0,000	1,352	H	431,21	CZK	780302 780302 PLA
DAG EB31x BAT Bodenplatte TYP-3 944	100	KS	50.241,51	100	101,515	KS	51.002,73	CZK	1503 558110
Prirazka Mat. GK			0,00				2.550,14	CZK	789000 920125

Zdroj: interní dokumentace společnosti Dura Automotive CZ, k.s.

Obrázek č. 26 poskytuje komplexní pohled na kalkulaci zásob, která je spojena s výrobou hotového výrobku. Tato vizualizace detailně mapuje klíčové složky nákladů, které přispívají k celkovým nákladům spojeným s procesem vytváření hotového výrobku.

Prvním významným prvkem v této kalkulaci jsou materiálové náklady, které zahrnují náklady spojené s nákupem surovin a materiálů nezbytných pro výrobu výrobku. Tato část zohledňuje výdaje na suroviny a další potřebné materiály, které jsou klíčové pro výrobu.

Další klíčovou oblastí jsou pracovní náklady, které zahrnují náklady spojené s pracovní silou nezbytnou pro výrobu. Sem patří mzdy zaměstnanců a sociální odvody, které přispívají k celkovým nákladům práce v rámci výrobního procesu.

Náklady na energii a provoz představují další složku, zohledňující výdaje na energii, vodu a další provozní náklady během výrobního procesu. Tato část reflektuje náklady spojené s pohybem a udržováním výrobního zařízení.

Další důležitou složkou jsou náklady na výrobní zařízení, které zahrnují odpisy a náklady na údržbu výrobních zařízení. Tyto náklady jsou klíčové pro udržení efektivity a správné funkčnosti zařízení.

Nakonec jsou uvedeny další přímé náklady, zahrnující různé další přímé náklady, jako jsou náklady na obaly nebo dopravu materiálů. Tyto náklady doplňují celkovou kalkulaci zásob a mají vliv na celkovou nákladovou strukturu výrobního procesu.

4 Výsledky a diskuse

4.1 Výsledky

V rámci bakalářské práce, zabývající se tématem "Ověření správnosti oceňování a účtování zásob u konkrétního podnikatelského subjektu" ve společnosti DURA Automotive CZ, k.s., byly provedeny analýzy a vyhodnocení postupů týkajících se správy zásob. Hlavním cílem této práce bylo zjistit, zda jsou prováděné procesy oceňování a účtování zásob v souladu s platnými účetními standardy a normami, a zda odpovídají optimálním a efektivním správným praktikám v oblasti správy zásob.

V průběhu výzkumu byly podrobně analyzovány klíčové aspekty spojené s oceňováním a účtováním zásob, včetně metod oceňování, sledování skladových zásob a dodržování účetních standardů. Prováděno bylo srovnání mezi existujícími postupy společnosti a platnými účetními normami, což vedlo k identifikaci případných odchylek a nedostatků.

Dílčím cílem práce bylo identifikovat případné nedostatky v procesu oceňování a účtování zásob a následně navrhnout konkrétní opatření k jejich eliminaci. V této souvislosti byly identifikovány konkrétní oblasti, kde by mohlo dojít k optimalizaci a zlepšení postupů, zejména v oblasti kontroly skladových zásob a využívání moderních informačních technologií.

Dalším cílem práce byla úspěšně naplněna prezentace základních předpisů a metod oceňování a účtování zásob. Tato část přispěla nejen k praktickému rozvoji zkoumaného podniku, ale i k teoretickému poznání v oblasti účetnictví a správy zásob.

Celkové výsledky této bakalářské práce ukázaly, že společnost DURA Automotive CZ, k.s. má ve většině aspektů kvalitní a transparentní procesy v oblasti oceňování a účtování zásob. V rámci výzkumu byly identifikovány konkrétní oblasti, ve kterých by mohlo dojít ke zlepšení, což má potenciál vést k efektivnějšímu řízení podniku a posílení transparentnosti v oblasti správy zásob.

4.2 Diskuse

Zákon o účetnictví

Zákon o účetnictví v České republice hraje klíčovou roli v regulaci a standardizaci účetních postupů pro podniky a organizace. Nicméně, jako každý právní předpis, i tento zákon může vykazovat některé nedostatky a výzvy, které ovlivňují jeho efektivitu a praktickou aplikaci.

Jedním z častých kritických hledisek je komplexnost a neustálé změny v obsahu zákona. Časté úpravy mohou způsobovat obtíže pro podniky při udržování kroku s novými požadavky a mohou vést k administrativní zátěži. Navíc, přílišná komplexnost může ztížit porozumění a správné použití zákona, zejména pro menší podniky s omezenými zdroji.

Dalším tématem je otázka flexibility. Zákon o účetnictví by měl reflektovat různorodost podnikatelských modelů a odvětví, ale někdy může působit příliš standardizovaně. Některé podniky mohou vnímat nedostatek prostoru pro přizpůsobení účetních postupů specifickým potřebám svého odvětví.

Důležitým tématem je i otázka transparentnosti a odpovědnosti. Některé předpisy mohou být interpretovány jako nejasné nebo mohou mít mezery, což může vytvářet prostor pro neetické praktiky nebo nejasnosti ve finančním reportingu. Je nutné klást důraz na jasný a srozumitelný jazyk, aby bylo možné předejít potenciálním zneužitím nebo chybám v interpretaci.

V neposlední řadě je zde efektivita kontrolních mechanismů, které zajistí dodržování zákona. Nedostatečné sankce nebo slabý dohled mohou zpochybnit účinnost zákona o účetnictví a podkopávat důvěru ve finanční trhy.

Celkově lze říci, že přestože Zákon o účetnictví přináší řadu přínosů pro transparentnost a řádné vedení účetnictví, jeho nedostatky by měly být pečlivě zkoumány a diskutovány za účelem případných úprav a zdokonalení, která by odpovídala dynamice podnikatelského prostředí.

DURA Automotive CZ, k.s.

Většina postupů společnosti je v souladu s platnými účetními standardy, což svědčí o kvalitě a transparentnosti těchto procesů. Diskuse se nyní zaměřuje na konkrétní oblasti, kde jsou postupy považovány za efektivní a příkladné.

Klíčový bod diskuse se zaměřuje na identifikované nedostatky a odchylky. Zde hrají roli jejich potenciální dopady na účetní integritu a finanční reporting. Autor navrhuje opatření, která mohou eliminovat tyto nedostatky a přispět k celkovému zlepšení procesů správy zásob. Jako jeden z těchto návrhů je důkladnější kontrola příjmu materiálu a zboží, jelikož je v nynější době stále vysoké manko. Dalším návrhem je optimalizace a využívání moderních technologií. Nové technologie a postupy mohou zvýšit efektivitu a přesnost správy zásob, zejména v oblasti kontroly skladových zásob.

Diskuse pokračuje zaměřením na přínos výzkumu pro zkoumaný podnik. Identifikace konkrétních oblastí zlepšení a navrhovaná opatření mají potenciál výrazně přispět k efektivnějšímu řízení podniku a posílení transparentnosti v oblasti správy zásob.

5 Závěr

Závěrem této bakalářské práce zaměřené na "Ověření správnosti oceňování a účtování zásob u společnosti DURA Automotive CZ, k.s." je shrnutí klíčových poznatků, dosažených výsledků a vytyčuje směry pro budoucí výzkum a praktické aplikace.

Během analýzy postupů správy zásob ve společnosti DURA Automotive CZ, k.s. byly identifikovány různé aspekty, které svědčí o kvalitě a transparentnosti vedení účetnictví. Zároveň však byly zjištěny i určité nedostatky, především v oblasti příjmu materiálu a zboží, a vysoké míry množstevního manka.

V rámci diskuse byla navržena opatření, která by mohla přispět k eliminaci těchto nedostatků. Zdůraznilo se zejména důkladnější monitorování příjmu materiálu a zboží a optimalizace postupů využíváním moderních technologií pro efektivnější správu skladových zásob.

V rámci přínosu pro zkoumaný podnik byly zjištěny konkrétní oblasti, ve kterých by implementace navržených opatření mohla výrazně zlepšit efektivitu řízení a posílit transparentnost ve správě zásob. Tato identifikace přínosů může sloužit jako výchozí bod pro podniková rozhodnutí směřující k další optimalizaci procesů.

Teoretický přínos práce spočívá v prezentaci základních předpisů a metod oceňování a účtování zásob, které přispívají k rozvoji oblasti účetnictví a správy zásob. Diskuse o Zákonu o účetnictví zdůrazňuje potřebu pružnosti a jednoduchosti, aby byl tento právní rámec efektivněji využíván v praxi.

Závěrečné myšlenky této bakalářské práce tak podněcují k dalšímu zkoumání a implementaci opatření směřujících ke zlepšení správy zásob ve společnosti DURA Automotive CZ, k.s. V konečném důsledku by tyto kroky měly vést k efektivnějšímu a transparentnějšímu účetnictví, což přispěje k udržitelnému rozvoji a konkurenceschopnosti podniku.

6 Seznam použitých zdrojů

Právní předpisy a zákony

Zákon č. 563/1991 Sb. ze dne 1. ledna 1992 o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Odborná literatura

FIREŠ, Bohuslav a Vladimír ZELENKA. Oceňování majetku a dluhů. Praha: MANAGEMENT PRESS, Profit, 1993. ISBN 80-85603-35-7.

FIŠEROVÁ, Eva, Rostislav CHALUPA, Roman SEDLÁK, et al. Abeceda účetnictví pro podnikatele. Jihlava: ANAG, spol., 2004. ISBN 80-7263-214-0.

HEŘMAN, Jan. Oceňování majetku. Praha: Oeconomia, 2005. ISBN 80-245-0967-9.

KLIMTOVÁ, Eva. Účetnictví II. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2003. ISBN 80-7194-512-9.

KOŠTÁLOVÁ, Mlada. Účetnictví. Brno: B.I.B.S., 2003. ISBN 80-86575-82-9.

KUCHAŘOVÁ, Ivana. Teoretické základy účetnictví. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze Provozně ekonomická fakulta, 2021. ISBN 978-80-213-3082-5.

LANDA, Martin. Podnikové účetnictví pro manažery: Díl I. Finanční účetnictví. Brno: Brno International Business, 2003. ISBN 80-86575-81-0.

MELUZÍN, Tomáš a Václav MELUZÍN. Základy ekonomiky podniku. Brno: Zdeněk Novotný, 2003. ISBN 80-214-2449-4.

NOVOTNÝ, Pavel. Účetnictví pro úplné začátečníky. 13. Praha: GRADA Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2251-6.

RYNEŠ, Petr. Podvojně účetnictví a účetní uzávěrka. 19. Olomouc: ANAG, spol., 2019. ISBN 978-80-75-54-192-5.

SEDLÁČEK, J. a kolektiv: Základy finančního účetnictví. EKOPRESS, 2005, ISBN 80-86119-95-5.

STROUHAL, Jiří, Dana DVOŘÁKOVÁ, Michal KOLÁŘ, Roman SKLENÁR, Luboš SMRČKA a Ladislav TYLL. Oceňování v účetnictví. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. ISBN 978-80-7478-366-1.

Elektronické dokumenty

MONEYS3. Jak na účtování oceňování zásob: metody FIFO, cen, A nebo B–2. díl [online]. VESELKA, Jaroslav. [cit. 2024-03-04]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/ucetnictvi-2/jak-na-zasoby-v-ucetnictvi-2-dil/>

7 Seznam obrázků a vzorců

7.1 Seznam obrázků

Obrázek 1- Rozdělení zásob	14
Obrázek 2- Tři analytické účty.....	17
Obrázek 3 - Úbytek zásob pořízených koupí	22
Obrázek 4 - Účtování pořízení a úbytku zásob vlastní činnosti.....	22
Obrázek 5 - Pořízení zásob koupí	23
Obrázek 6 - Účtování zásob pořízených koupí na konci účetního období (k rozvahovému dni)	25
Obrázek 7 - Účtování zásob pořízených koupí v průběhu účetního období	25
Obrázek 8 - Účtování zásob vlastní činnosti k rozvahovému dni.....	25
Obrázek 9 - Účtování zásob vlastní činnosti v průběhu účetního období.....	25
Obrázek 10 - Inventarizace zásob	26
Obrázek 11 - Zásoby pořízené koupí (způsob A)	27
Obrázek 12 - Zásoby vlastní činnosti (způsob A).....	27
Obrázek 13 - Objednávka + cena.....	31
Obrázek 14 - Nákupní doklad k materiálu	32
Obrázek 15 - Příjem materiálu na sklad.....	32
Obrázek 16 - Účetní doklad k příjmu.....	33
Obrázek 17 - Doklad o spotřebě materiálu	34
Obrázek 18 - Skladová výdejka	34
Obrázek 19 - Výroba nedokončeného výrobku	35
Obrázek 20 - Výroba nedokončeného výrobku	36
Obrázek 21- Výroba hotového výrobku.....	37
Obrázek 22 - Prodej hotového výrobku	38
Obrázek 23 - Tržby za hotový výrobek	38
Obrázek 24 - Inventarizace manko	41
Obrázek 25 - Inventarizace přebytek	42
Obrázek 26 - Kalkulace.....	44

7.2 Seznam vzorců

Vzorec 1 - Koeficient pro rozpouštění odchylek od pevné ceny	18
--	----